

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Šlogom sastu male stvar, u noslqgu svo polqvartu. Narodna poslovica.

Oglas, pripisana itd. kaznja i padanaja se na kvaqija Medog ctenika ili po dogovoru.

Avdi sa predbrojbu, oglas itd. lju se napsuloom ili poloi- nom post. Iredionica u Beču a administraciju lista u Pulu.

ed naručbe valja točno o- biti lme, prezime i najblizu poštu predbrojka.

ko list na vrijeme ne prim, aka to javi odgovarajuću u izvornom plenu, za koji se plaća poštarina, ako se is- pada napisle „Reklamacija“.

obnovnog računa br. 217249. Telefon tiskare broj 38.

Izjapi svakog četvrtka u pošt. Notikani dopisi se ne vraćaju neopodrieni ne listaja, neirankirani ne primaju. Predplata se postarimot mož 10 K u obće } na godinu i K za seljake } ili K 1/2, odn. K 2/3 na pol godino. Izvan carovino više poštarine Plava i utajaja se u Pulu. Pojedini broj stoji to h, op- staji to h, koji u Pulu, to h izvan lene. Uredništvo i uprava opajzi se u Tinkari Laginja i dr. prije J. Kempotić i dr. (Via Orlowa br. 2), kampanka se naslovija iya plama i predplata.

Odgovarat urednik i izdavaatelj Jerke J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Pulu ulica Glinča 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Broceta br. 1, H. kat).

Iz carevinskoga vieća.

U Beču, dne 27. novembra 1908. Nakon četiri-mjesečnog odmora našlo se jučer carevinsko vieće — to jest zastupnička kuća i gornja ili gospodarska kuća. Kadno su državni zastupnici iz četnog zasjedanja parlamenta zapustili sed, bijaše tadašnje ministarstvo baruna Becka u naponu svoga života, te se je moglo očekivati, da će barun Beck, koji je znao vladati toliko neprilika i poteškoća, probroditi bilo kakvo i česko-njemačko pitanje, te na čelu svog ministarstva dočekati državno zastupstvo u jesenskome zasjedanju. Ali baš česko-njemački spor skratio je vrat njemu i njegovoj vladi, te je morao da predade kormilo državne uprave, kojim je toli vjesto i spretno do- ta dugo ravnao, u ruke svog mladjeg i manje vjestog druga baruna Bienentha. Ovaj se je uzalud trudio, da sastavi novo parlamentarno ministarstvo, u koje su imali stupiti članovi velikih stranaka carevinskoga vieća. Kad je vidio, da mu je to nemoguće poizya na čelo pojedinih mi- nistarstva najstarije i najposobnije odjelne predstojnike odnosnih ministarstva, s ko- jimi će upravljati dok se sastavi redovito ili parlamentarno ministarstvo i koja je jučer predstavio carevinskom vieću.

Poslije 11 sati otvori predsjednik Dr. Weisskirchner sjednicu pozdraviv najstarije svoje drugove nakon ljetnih praznika. Pričeloze. Predsjednik priobči, da je preminuo član parlamenta Pavluskievic, da su iz- birani četiri novi zastupnici, koji polože svodano obćanje svaki u svojem jeziku;

Amo tamo po Istri.

(Nastavak.) Slovenac Trdina, bivši za Bacha profesorom u Varašdinu i na Rijeci, kaže, da nema na svijetu boljih pjevača od Hrvata. Istra kao da toga ne potvrđuje. Ja sam tome svojem zasjedanju dao oduška pred mnogim svetcenicima, učiteljima i drugim inteligentnim ljudima. Dobivao sam obćeno ovakove odgovore: malo nas je, nitko ne će da bude pjevač — naši ljudi nemaju smislala za pjevanje niti imaju sluha... Ja sam za čudo čuo u Istri malo pjevali. Neka mi se ne zamjeri, ali ja gor- jih ispricavanja ne primam na znanje. Dopusitam, da ima krajeva, gdje narod manje pjeva, pa da se ne odlikuje daro- vitošću za pjevanje; ali da bi bili Hrvati nutanje Istre gluhi te ne mogu složiti ni u nještina od 1000 duša zbor od deset pjevača — svi su mi istavljali baš slab sluh, — e, toga ne vjerujem. Treba samo pokrivnoseti, rodoljubija i demokratskog duha pa da vidite, kako će niknuti ondje desetak pjevačkih društava. U početku je dovoljno, da se nadje pjovača za dvostruki kvartet; isprva neka se pjojavu lakše skladbe u zboru, a istom kasnije neka se uče teže kompozicije. Dobre volje se hoće, pa će sve ići!

da je podpredsjednik Dr. Žáček imenovan českim ministrom; da je bivši ministar predsjednik barun Beck kući prijaviu od- stup svoga ministarstva i konačno da je novi ministar predsjednik barun Bienenth probćio svoje imenovanje i sastav nove vlade.

Program nove vlade.

Dobiv ried novi ministar predsjednik barun Bienenth reče, da premda nemože da razvije dalekosežan program svoje vlade, ipak drži mora označiti stajnovlje te vlade. Nova vlada, premda se sastoji većinom od činovnika, ipak nije činovnička u obćenom smislu te riedi, već je ona samo prelazna t. j. takova, koja će voditi državne poslovce dok se stvori stalna parlamentarna vlada, koja će uživati povjeranje većine parlamenta. On uvidja neobhodnu potrebu da se sastavi vlada koalicije t. j. takova vlada, u kojoj će biti zastupane velike stranaka carevinskoga vieća. Kod nas je to nemoguće da vladaju jednonstrane većine ili pojedine narodnosti. Jedna čista poli- tička koalicija jest u Austriji nemoguća kao što je nemoguća i čista narodnostna koalicija. Mi se moramo držati načela skupnog rida raznih stranaka. Primjerom nam ima služiti bivša koaliciona vlada, koja je dala državi i narodom i više nego li se je od nje očekivalo.

Sadašnja vlada držati će se nepristrano i jednako prijazno prema svima. Ona nije podložna nijednoj stranici premda neraz- polože s nijednom strankom ipak će na- stojati, da si steže pouzdanje sviju stra- naka. Nada se, da će mu do toga pripo- moći tri velike narodnostne stranke, koje imadu u vladi svoje zastupnike.

Naši Hrvati neka se ugledaju u Slo- vence oko Trsta. U Ricmanjih nadjoh „Slo- vensko pevsko društvo“, kojega su članovi sami seljaci. Pa zar Hrvati u Pazinu, Bu- zetu, Žrnjnu, Roču, Gračšću, Tinjanu, Barbanu... ne mogu stvoriti takovo društvo?

To je naša mala srnolota, a valjda neće još nitko iskati od mena, da doka- zujem korist i potrebu narodnih pjevačkih zborova. U Istri je sabrano mnogo hrvat- skih narodnih pjesama, od kojih je već Dr. Laginja izdao lijepu zbirku, prestam- panu iz „Naše Sloge“. Ja ne vjerujem, da onih pjesama nije narod pjevao, već da ih je samo kazivao. Ne vjerujem ni toga, da su se sve te pjesme pjavale „na jednu notu“, kako bi htjeli oni, koji se spravi- davaju zašto se ne ustrajaju pjevačka dru- stva. Džište dakle pjevačka društva, koja su važnija od sokolskih! Samo treba imati na umu, da su ona moguća samo onda, ako s njima vlada demokratski duh, da se akademski naobrnzen čovjek ne stidi sje- djeti uz postenog seljaka obrtnika i trgova- ca. Bez takova predpostavke isključen je svaki uspjeh.

IV.

Došao sam u Istru, kako sam već kazao radi znanstvenih svrha. Pa što sam našao i postigao?

Jezikovno pitanje.

Da se postigne trajno sudjelovanje stranaka kod vlade i u parlamentu treba urediti jezikovno pitanje. U tu svrhu imade vlada na raspolaganje dragocjeno gradivo, koja se mora valjano obraditi. To je pitanje nesmiije ekidati s dne- vnaoga reda jer bi se i nadalje nalazilo na svakojake zaprieke i sukoba izmedju pojedinih naroda. Radi narodnostnih bo- jeva nesmiije da trpa velika socijalna i narodna-gospodarska pitanja. Toga radi će vlada predložiti parlamentu čim prije bude moguće osnove o jezikovnom zakonu i ustrojstvu okružnih vlasti za Česku. Izrav- nanje narodnostnog spora mora da bude glavnom zadržecom koji vlade toli parla- menta, radi česa pozivlje na izmiranje sve one, koji shvaćaju važnost unutaršnjeg i vanjskog odnosa njegovih.

Gospodarski i socijalni zadatci.

Posreći li nam se — reče riedenje ovog važnog pitanja, tada valja pristupiti k riedenju reforma društvenog i gospodar- skog sadržaja. Medju ovimi je osobite važ- nosti pitanje osiguranja za služaj starosti i nemoci radnika i njimi sličnih. Nadalje valja riediiti pitanje o podržavljenju raznih željeznica, čemu je baš sada zgodno vrijeme. K tomu dolazi vrlo važno pitanje o ure- djenju zemaljskih financija, kojim se pi- tanjem neda više zavladiti. Za provedenje tih potreba države i naroda u najblizaj budućnosti treba me- djuosobnog sporazumljenja sviju stranaka. Vlada će u tu svrhu uložiti sve svoje silp iduće za tim, da se postigne sveobće do- brostanje i da se stvori unutařnji mir. Ona traži podporu u parlamentu, lojalno pouzdanje i susretanje sviju stranaka.

Već drugu godinu putujem i prou- čavam spomenike hrvatske glagoljske koji- ževnosti. Dugo sam boravio toga radi iz- van Hrvatske. Bio sam u Pragu, Beču, Ljubljani, u Italiji (u samom Rimu mjesec dana). Tako sam dospio i u Istru, a ovih dana idem u Dalmaciju.

Konstatujem odmah radosnu činjenicu, da vrlo velik broj dragocjenih kodeksa glagoljskih, pisanih na pergamenti, što se nahode u Zagrebu i u pomeñutim gradovi- ma izvan Hrvatske, potječu vedim dijelo- m iz Istre, i to baš iz nutranje Istre. Različite bilješke u ovim rukopisima po- kazuju, da je bio ovdje u crkvenom i jav- nom građanskom životu vladajući jezik hrvatski, osobito u XV. pa do polovico XVII. vijeka. Nema crkve ni sela ni grada, koje se ne bi u njima spominjalo! Moram još istaknuti, da je u Istri napisano više glagoljskih spomenika nego u samoj Dal- maciji; ili barem više ih se saduvalo.

Kada sam to kazivao u Fironci knji- žaricu Morpurgo, Tršančinu, koji me je najljubavnije saslušao, uozbiljio se pa mi odgovori: „sve je to bilo pisano u austrijskom dijelu Istre (Istrani bi rekli: „u krajevini“), ali ne u mletačkoj Istri“. Nije mi bilo teško, da mu dokažem, da je nje- govo mišljenje krivo.

Govor ministra predsjednika saslušan je vrlo pažljivo i prihvaćen do znanja do- brohotno. Na koncu popræen je živahnim odobravanjem.

Obćjen predlog.

Česko-radikalni zastupnik Klofać stajvi i obrazložio predlog, da se otvori razprava o govoru ministra predsjednika. Za pred- log glasovali su samo njegovi drugovi. Za govora zastupnika Klofaća izmjenljivo su njemački kršćanski seljaci i česki radni- kaj raznih pogrda.

Vladine osnove.

Predsjednik javlja, da su od strane vlade podnesene na razpravu sljedeće osn- ovne: za osiguranje u starosti i nemoci; proli pžavljenju; o pripojenju Bosne i Her- cegovine; o podržavljenju raznih željez- nica; o službenoj praksi sudbenih vjezbe- nika; o noćnoj radnji žena u obrtničkih tvornicah; o krijunih bijelcima kod narvje; o trgovackom ugovoru sa Srbijom; o tr- govackim ugovorima sa inozemstvu.

Molbe, upiti i predlozi.

Zatim je pročitano mnoštvo molba, upita, i prešnih predloga. Medju ostalima stavio prešne predloge zastupnici knez Lichtenstein, Dr. Hrubañ i drugi i to: da se vladi dozvoli privremeni proručan od 1. janara do 30. junija 1909 i da se razpravi osnova o pripojenju Bosne i Her- cegovine prošnim putem.

Zast. Hribar stavi sa drugovima pre- nst predlog radi poznatih krvavih dogo- djaja u Ljubljani; zast. Dr. Ploj sa dru- govima radi poznatih njemačkih izgreda u Ptujuu; zastupnik Rohlek radi njemačkih izgreda u Colju. Zastupnik Rybař sa dru- govii stavio predlog, da se ustroji u Trstu

Jednako mišljaje i dr. Amoroso u Pa- reću. I on je poduze samnom razgovarac, i to najprijeznije pa mu se činilo, da su sve istarske glagoljske rukopise napisali krčki i dalmatinski popovi. To je, odgo- vorih mu, hajka. U Istru su Mlećani, is- tina, doveli mnogo Hrvata iz Dalmacije, i — čini mi se — iz Hrvatske pa a njima je došlo i dosta popova glagoljaša; no mnogi su spomenici glagoljski stariji od tih osoba, pisali su ih dakle hrvatski starosjedloci. Dovoljno je spomenuti glasoviti razvod is- trijsanski. U ostalom u izdanjima jugosla- venske akademije prikazat će skoro pos- tanak i sudbina svakoga kodeksa pa će se svak lako uvjeriti, da istinu tvrdim...

Moram ipak istaknuti, da sam u du- tranjoj Istri našao mnogo glagoljskih op- jisa iz XIV—XVIII. vijeka, ali ni jedne pergamane. Već i dragocjeniji rukopisi dospješe u Zagreb u knjižnicu jugosla- venske akademije i sveučilišta, u Ljubljani, u Beču i u Rim. Zagrebački zapise sbrlaš glasoviti Ivan Kukuljević i Slovenac Volčič koji je završo svoj svećenički i rodoljubni rad u Cerovlju. U Ljubljani jik je opet skupio pod kraj 18. vijeka značajni sabraš slavonskih književnih starina barun Zoje, koji je odglio Slovencima Vodnika i Ko- pitara. Mnogim sam slovenskim prijate-

obrtna škola sa slovenskim naukovnim jezikom.

Obrazloženje predloga.

Knez Lichtensteln obrazloži u kratko predstavljenog predloga, da se dozvoli naime vladi privremeni proračun od 1. jana do 30. juna 1909.

Uputi na predsjednika.

Na koncu sjednice upita socijal-demokrat i poljski zidov Dr. Diamant predsjednika zašto nije stavio na dnevni red pitanje o novoimenovanju viteza Abrahamovića poljskim ministrom?

Predsjednik mu na to odgovori, da je ostavkom ministra Abrahamovića izgubilo njegovo pitanje svako znanostovanje. Socijal-demokrat Dazinski pita zašto nisu stavljeni na dnevni red prioporni izbori zastupnika u Galiciji.

Predsjednik mu odgovori, da je to pitanje i na današnjem dnevnom redu i da on nije kriv, ako nemože doći na red.

Svenlemac zast. Malik pita predsjednika da li će uzeti do znanja, da on sa drugovima (trojica njih) neće sudjelovati u subotu kod svečane sjednice radi carskog jubileja.

Predsjednik mu odgovara uz glasan smjeh kuće, da mu je na volji prisustvovati ili ne.

Tim je svršen dnevni rad i uročena svečana sjednica radi carskog jubileja u subotu.

* * *

Beč, 28. novembra 1908.

Danas bijaše u parlamentu svečana sjednica radi 60. godišnjice vladanja cara i kralja Franje Josipa I.

U 1 sat po podne okupila se je zastupnička kuća na svečanoj sjednici, u kojoj se je imala obaviti komemoracija careva jubileja.

Zastupnici dodjoh u fraku, a česki zastupnici u kamari. Ministar domobranstva sa svojom generalskom odorom i nadkomornik sa svojom plavom nošnjom izliče se u obćoj crnini. Prazne klupe centroma, gdje sjede socijalisti, zijaju svojom prazninom i to se neugodno dojmilje. Inače utisak kuće je veličajan.

Osim socijalista izostalo je tridesetak njemačkih radikala, te nekoliko českih i rusinskih radikala.

Za duboke tisine odpoče je predsjednik Weiskirchner svoj govor, u kome slavi cara, kao provadjača slobodoumnih misli. Izliče, kako je vladar podielio svoju vlast sa pukom i pravo glasa dočlerao do kraja. Spominje, kako mu u vladanju nisu bile prištedjene ni teške brige, ni žalosti,

ljima u Ljubljani kazao, da bi Slovenci morali podignuti Zojsu spomenik ispred licejske knjižnice. A do sada ga se još ne sjetilše ni opširnijom monografijom!

Mnogo je glagoljskih starina nestalo zlobom ili neznanjem. U Barbanu je n. p. župnik Gambini pred pedesetku godina zamatao sardale u hrvatske pergamente, ne poznavajući njihovu važnost. Usljed političkih borba gdje koji su talijanski gorljivi rodoljubi porabijali glagoljske napise i uništili hrvatske rukopise, želječi izbrisati svaki historički trag hrvatstva u Istri. Ovakvo je izbezuno iz Barbarskog arhiva i talijanski prijevod razvoda istrijskoga. U mnogim župnim arhivima nestade glagoljskih matice istom u najnovije vrijeme, n. pr. u Baderni.

U Roču je dao neki odvjetnik skinuti sa Fabricove kuće glagoljski napis kao da će ga tobož poslati u istrijskim muzej. Ondje ga međjutim nema!

Važni su glagoljski rukopisi, što se nalode u ubavoj Dolini kraj Trsta. U župnom arhivu pokaza mi župnik Dekan Zupan 6 bratovštinskih urbana i jedan svezak matice kračinskih iz XVI. i XVII. vijeka. Sve je pisano glagoljski, kasnije talijanski i latinski. U „Igljstru“ sv. Antona

i kako se je on dužnosti uvijek odevao. Pri koncu izražuje želju, da Providnost cara odri još dugo godina na životu. Zastupnici se odazivlju trokratnim klicanjem živio!

Predsjednik moli kuću, da mu dozvoli kralju izraziti u njezino ime čestitke.

Kuća prilivača.

Predsjednik nakon toga zaključuje sjednicu.

Narodna Sveza.

Napokon došlo je do toga da su se oba kluba južno-slovenskih zastupnika sjedinili u „Narodnu Svezu“. Ta činjenica jest od velike važnosti osobito sada kada stojimo pred velikim događajima. Da naši čitaoci uzgornu bolje doznati sadržaj „Narodne Sveze“ donasimo pravila iste.

Temeljne odredbe. § 1. „Slovenski Klub“ i „Sveza južnih Slavena“ tvore jedinstveno parlamentarno tijelo pod imenom „Narodna Sveza“. „Narodna Sveza“ nastupa kao taktična jedinica u svim pitanjima, koji se tiču parlamentarne pozicije južnoslovenske državno-saborske zajednice osobito njezin razmjor prema drugim parlamentarnim strankama i prema vladi.

Svaki klub postupa slobodno u lokalnim, personalnim i isključivo gospodarskim stvarima.

Ne brani se također pravo svakom klubu, da samostalno postavlja predloge i interpelacije, ako se njihova sadržina ne protivi zaključcima i odredbama „Narodne Sveze“.

Ipak osobna pitanja, u kojima se ujedno radi o narodnim interesima drugih stranaka ili drugih narodnosti, skupna su stvar „Narodne Sveze“.

Predsjedništvo. § 2. Predsjedništvo sastoji od načelnika obaju združenih klubova, tako da je „Narodna Sveza“ prema vladi i u obće prema vani valjano zastupnik samo onda, ako nastupe oba načelnika skupno. Za slučaj da je jedan ili drugi načelnik zapriečen, stupa na njegovo mjesto njegov zamjestnik u načelniku kluba.

Parlamentarna komisija. § 3. Parlamentarna komisija „Narodne Sveze“ sastoji od načelnika združenih klubova i još od 6 drugih članova, kojih polovicu odredjuje „Slovenski Klub“, a polovicu „Sveza južnih Slavena“. Svaki član predsjedništva (načelnik klubova) ima pravo sazivati sjednice parlamentarne komisije.

§ 4. Parlamentarna komisija odlučuje u svim slučajevima, kad nije moguće da se pravodobno drži plenarna sjednica „Narodne Sveze“. Zaključak parlamentarne ko-

(1648.) spominje se i stariji „Igljstr“, koji je možda bio iz XV. vijeka. Ovo je važno i zanimljivo, jer se ovdje nalazi potvrda, da se je glagoljska liturgija upotrebljavala na vratima Trsta te su se njome služili pored Hrvata i Slovenci.

Pošao sam i u Ricmanj, gdje čuvaju veliku dragocjenost: krasno sačuvani listak I. izdanja hrvatskog glagoljskog misala od g. 1488. Iz poznijih bilježaka, koje potječu iz kraja XV., iz XVI., možda i iz XVII. vijeka, pisanih glagoljicom (jedna je biljeska čiriska), a u kojima su popovi pribilježili u kalendaru, kada je u kojem selu opasilo (procesija), doznajemo da je u onim stranama živjela slavenska liturgija. Jedan put je zabilježeno: u Ricmanj; dakle se i ovdje glagoljalo, a u Ricmanjima postojase crkva, mnogo starija od sadnjašnje, koja je, kako je poznato, već šest godina zatvorena — na opću sablazan.

Znamenit je i glagoljski rukopis, što mi ga pokaza prijatelj dr. Laganja u Pullu, a sadržava račune i vijesti o bratovštini sv. Antona u Vabrigi iz XVI. i XVII. vijeka.

Za sada ću još spomenuti, da se u arhivu bivaše biskupije novigradske (Citta-

nuova) nalodi spis, gdje se je župnik Zoric iz Tribna g. 1748. potpisao pod latinskim zapisnik glagoljskim pismom. Nije dakle znao latinski, a prema tomu je u crkvi svojoj upotrebljavao glagoljske knjige. Zanimljivo je i to, da je novigradski biskup Stratka na sinodu novigradske biskupije od g. 1780. naložio svećenicima, da uče hrvatski jezik, zahlijevujući, da se uzdrži običaj pjevanja epistole i evanđelja „illyrica lingua“.

U Tinjano unio je neki župnik u župne knjige još prvih godina XIX. vijeka dvije biljeske glagoljskim pismom. Pa da je glagoljica u Istri tudja, a slavenska liturgija nepoznata? Da još ovo spomenem. U jugoslavenskoj akademiji u Zagrebu imade znatna zbirka glagoljskih napisa iz Istre. Skupio ju je pokojni Ivan Kukuljević. Neke je napisao sam prepisao, no većinu je dobio od drugih iz Istre te nijesu najpouzdaniji. Neki su već štampani bili u „Acta Granlica“, u „Nasoj Slogi“ i u drugim listovima. Ja sam mnoge na svom putu pregledao i iznova prepisao, gdje kojih je već nestalo, a ja opet nijesam ovoga puta svakamo dosplo. Mons. Kalac u Pazinu, prijatelj naše starine, urudio mi je zbir-

nuo) nalodi spis, gdje se je župnik Zoric iz Tribna g. 1748. potpisao pod latinskim zapisnik glagoljskim pismom. Nije dakle znao latinski, a prema tomu je u crkvi svojoj upotrebljavao glagoljske knjige. Zanimljivo je i to, da je novigradski biskup Stratka na sinodu novigradske biskupije od g. 1780. naložio svećenicima, da uče hrvatski jezik, zahlijevujući, da se uzdrži običaj pjevanja epistole i evanđelja „illyrica lingua“.

Uzdržavanje od glasovanja. Uzdržati sa od glasovanja dozvoljeno je:

- a) prema običnim zaključcima Sveze, ako se je prije oglesio kod načelnika kluba;
- b) prema zaključcima, koji su bill proglašeni kao pitanje Sveze, a to samo dozvolom „Narodne Sveze“, koja mora biti izrečena ili u plenarnoj sjednici sa većinom od dvie trećine prisutnih, ili pak od parlamentarne komisije jednoglasnim zaključkom;
- c) članu, koji je u odboru, prije nego je što zaključila „Narodna Sveza“ o dočenoj stvari, glasovao drugačije, nego je zaključila „Narodna Sveza“.

Valjanost zaključivanja. Plenarna sjednica „Narodne Sveze“ valjana zaključuje, ako u njoj prisustvuje barem po jedna trećina svakoga obaju združenih klubova.

Valjanost običnih zaključaka. Za valjanost običnih zaključaka treba nadpolovična većina odanih glasova. Kada je jednaki broj glasova predlog pada. Pravo glasa ima također predsjednik.

Imenovanje članova u odbore. § 6. Imenovanje članova u odbore ne spada u kompetenciju „Narodne Sveze“.

nuova) nalodi spis, gdje se je župnik Zoric iz Tribna g. 1748. potpisao pod latinskim zapisnik glagoljskim pismom. Nije dakle znao latinski, a prema tomu je u crkvi svojoj upotrebljavao glagoljske knjige. Zanimljivo je i to, da je novigradski biskup Stratka na sinodu novigradske biskupije od g. 1780. naložio svećenicima, da uče hrvatski jezik, zahlijevujući, da se uzdrži običaj pjevanja epistole i evanđelja „illyrica lingua“.

U Tinjano unio je neki župnik u župne knjige još prvih godina XIX. vijeka dvije biljeske glagoljskim pismom.

Pa da je glagoljica u Istri tudja, a slavenska liturgija nepoznata?

Da još ovo spomenem. U jugoslavenskoj akademiji u Zagrebu imade znatna zbirka glagoljskih napisa iz Istre. Skupio ju je pokojni Ivan Kukuljević. Neke je napisao sam prepisao, no većinu je dobio od drugih iz Istre te nijesu najpouzdaniji. Neki su već štampani bili u „Acta Granlica“, u „Nasoj Slogi“ i u drugim listovima. Ja sam mnoge na svom putu pregledao i iznova prepisao, gdje kojih je već nestalo, a ja opet nijesam ovoga puta svakamo dosplo. Mons. Kalac u Pazinu, prijatelj naše starine, urudio mi je zbir-

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Iz redarstvene službe u Istri. Redarstveni perovodja g. Gustav Sillasy imonovom je privremenim kotarskim komesarom te premješten od redarstvenoga savjeteljstva u Trstu k političkomu poglavstvu u Pulu.

Pomislivanje našeg Primorja. Učiteljstvo c. kr. državne njemačke škole u Pulli brzojavno se je oprestilo sa bivšim ministrom nastavne drom. Marchelom. „Polaar Tagblatt“ izliče također Marcheltove zasluge, koje su zaista velike, jer on je najviše podupro germanizaciju na Primorju. Preuzeće nije realko u državnu upravu i povišenje iste na višu ustrojstvo njemačke državne pučke škole za djevojčice, gradnja nove pučke škole, to su djela kojima je dr. Marchelt zadužio puljsku njemačku koloniju. „Omnibus“ pisa: Ako pomislimo, da država troši preko 800.000 za državne njemačke škole u Primorju, a da mi nemamo ni najpotrebnijih pučkih škola, da do 15.000 naše djeco ostaje bez obuke a nebrojeći one, koja se raznarodjuju. U samoj Pulli za nas starosjedioce vlada noma novaca, da nam otvori jednu školu, već moramo da sami uzdržavamo školu za 500 naše djeco. Ali za to ima i stotina i tisuća da troši za njemačke škole, kojih ovdje do 8 uzdržava. Dr. Marchelt je više učinio za germanizaciju, nego bi sva moguća društva mogla učiniti i nego bi ideje nastojanje postiglo a to izliče i ovdješnji njemački list. Za to mi možemo biti i sretni, da smo se rešili ministra, kojemu je toliko na sreću letalo doseljeno njemstvo ovih krajeva.

Lošinjski kotar:

Novi parobrodarska sveza. Prijatelj nam javlja iz Velog Lošinja da će do mala tamo započeti maleni parobrodic na benznu plovidlu između Velog Lošinja te Suska tičući Susak, Unije, Osor, Nerzine, Privlaku, Sv. Martin i Valdarku. Ta sveza poboljšati će se početkom nove godine 1909. time, što će se prevažati osim putnika i robe, također i poštu. Bilo to sretno i narodu korisno!

Otvorenje „Narodnog Doma“ u Cresu. Od tamo nam pišu 24. o. m. j. Tko bi nam bio kazao još prije desetak godina, da ćemo mi zanemareni i zapušteni creski Hrvati imati god. 1908. svoj krasni „Narodni Dom“, bili bismo mu se namislili!

čicu glagoljskih napisa iz dekanata Buzet-akoga, koje je prepisao sam latincem. Najviše mi se dopao župnik Humecki Flego, koji je dao snimiti fotografski dva humska glagoljska napisa pa ih upotrebljava kao dopisnice-razglednice. Ova valja! Napisi se mogu dosta dobro snimiti a pomoću papira, ali je ipak fotografija mnogo pouzdanija. Ja sam preproučio mnogima, neka tako čine pa ćemo dobiti potpunu i savršenu zbirku glagoljskih napisa, koja će nam, kada se izda, služiti na čast. To činim ovo i javno, pa molim svakoga, koji se odazove ovome pozivu, da takov fotografski snimak pošalje ment ili jugoslavenskoj akademiji u Zagreb. Neki mi to obećaše. Nadam se, da će održati riječ.

(Nastavit će se.)

Hrvati i Hrvaticke!

Sjetite se svakom zgodom »Družbe sv. Cirila i Metode« za Istru. Upotrebljavajte Družbene marke, a svaka zapada samo u novčić. Kupujte uvijek Družbene žiglice, cigaretni papir i druge proizvode.!

jali u brk. Ipak je to danas kvavla Bogu i našim poštivovnim prvakov gotova stvar. Mi imademo krásnu zgradu, u kojoj će naći uočiće narodna društva i gdje ćemo se sastajati, da se pogovarano i posavjetujemo o našoj boljoj dusevnoj i gospodarskoj budućnosti. Na toj uglednoj zgradi sjajit će se u brk domaćim izroditeljima i poturjčama velik nadpja „Narodni Dom“ u pozlaćenim slovima.

Kako je bilo zaključeno od naših kolovodja otvorenje „Doma“ imalo se obaviti skromno, bez osobitih večanostih. Nu naprkos tomu samo otvorenje nije moglo proći tiho i kradomice, da nam se nerekuje, da se plašimo bilo koga.

U predvečer otvorenju „Doma“ koji je bio svečano iskichen i zastavama ukrasen sastali smo se u liepim prostorijama, da počastimo časom rujna vinca našeg veleazlasnoga predsjednika g. prof. Dr. vi-teza Coglievinu. Njemu nazdravismo er-dnačno zahvaliv mu, da doteka u novom „Domu“ novo i sretnije doba za cresko Hrvate.

U nedjelju dne 22. o. mj. poslaje crkvenih funkcija počao je odbor po preč. g. mještornog župnika i kanonika N. Turata, kojega je na vratima „Doma“ dotekao i pozdravio predsjednik. U velikoj dvorani „Doma“ natpanoj domaćeg gradjanstva obavio je g. župnik sv. čin blagoslovljenja nakon česa zahvali se uzhićenim rječima u ime svega dobro mislećega gradjanstva promicateljnom odboru, koji je sretno do-avršilo krásno djelo, koje imade služiti narodu na čast i korist. Zanose rječii rodo- ljubnog pasira pozdravise svi prisutni o- duševljenim poklicima.

Iza toga uzme rječ predsjednik od-bora, koji iztaknu kršćansku ljubav, koja čini prava čudeša naveđši za to krásnih primjera iz poviesti. Sjetiv se Njeg. Veličanstva, kao nosioca kršćanskih kriteposti i kao pravog vršitelja vjerskih dužnosti pozova prisutne na trokratni: Živio! Njeg. Veličanstvu čemu je sledilo oduševljeno klicanje poprəcəno carevonom, koju odigra domaći orkestar. Posljednji pozdrav izreče predsjednik hrvatskomu narodu i našoj domovini koju biju tolike nevolje i koja je za tolike svoje zasluge za kršćanstvo i za slobodu tudjih naroda žela crnu neza-bivalnost. Domovini miloj uzklizne srdaćni: Živita! a orkestar zaigra našu himnu „Liepa naša domovino“, što je izazvalo buru pljeska i odobravanja.

Domaći dub, pomoćnik veleč. Mra- kovčić, promicatelj svega, što je dobro i plemenito osvrnu se u rodoj ljubnom govoru na dovršeno djelo zahvaliv se topla svima koji su tomu pripomogli i koji su se žrtvovali za gospodarski napredak našega naroda i za njegovu oslobodjenje iz ne-prijateljskih pandža. Plemenita je bila nje-gova zamisao, što se je sjetilo i našeg na- rad dosta oplakanog duh, pomoćnika Frana Šabličića, koji je žrtvovao sve svoje mlade sile na dobrobit mlilih Creskih kopaca to- utruđen i izmučen legao mladjašan u pre-gariti grob. Sjeli smo se i blagopokojnog oca istarskih Hrvata, velikog biakupa Do-drile, koji je prvi zaorao tvrdu ledinu pak zapjevavmo hrvatsku himnu miloj nam Istri, nakon čega je predsjednik izjavio otvorenim „Narodni Dom“ u Cresu.

Mnogobrojno občinstvo udjelilo se zatim iz krásnih prostorijah, koje je va- žljalo prozračiti jer je sledilo nakon odmora od dva sata koncert. U uređeni sat napu- ča se dubikom koji velika dvorana toli- jezine prostrane galerije. Prerog izrekao je oduševljeno veleč. g. Krvitićev pozvav pri- sjetne na složno i uzajamno djelovanje na- korist gradjana creskih i svega našega na- ruda. Sa pozornice zabavio nas je vrlo pogodno orkestar, koji je odigrao višo ro- doj ljubnih umjetnih kemada. Čuli smo i krásnu himnu „Narodnomu Domu“ izpje- vanu od g. učitelja A. Linardića iz Mar- šanske i deklamiranu od g. čene učitelja o- djetjeg zabavista. Odigrane su zatim dvije

šalolgre od naših vriednih učiteljica i dru- gova im diktirana. Po avršenom progra- mu zavrtla se vesela mladež dočim se stariji veseliše uz čaku zadovoljni i veseli što su doživjeli krásno i rodoj ljubno djelo koje služi na čast svakom creskom Hrvatlu i koje će — ako Bog dade — najvlše pripomoci k dusevnom i tjelesnom blago- stanju našeg dobrog i čistilnog Cresanina.

Narodni darovi.
Na piru Ivana Hrzlica od Andra sa Anticom Sudić od Iva u Belom dne 23. studenoga 1908. sakupljeno od gosp. An- tona Barbalčić učitelja 12 K za „Družbu sv. Cirila i Metoda u Istri“ i to na naz- dravicu tužnoj našoj domovini Istri od g. popa Ivana Juranića, kurat. upravitelja u Dragozeliciama.

Pazinski kotar:

Školska mizerija u Istri.
Iz Tinjana pišu nam pod gornjim naslovom. Pučka škola u našem mjestancu do sada dvorazrednica, bila je nedavno proširena od školskih oblastih na troraz- rednicu. Nego občina, koja se nalazi u šarenjacko-taljanskim rukama, podnesla je proti proširenju utok na ministarstvo radi dvaju sela iz porozne občine Beram. Utok će biti stalno odbijen, jer u zakonu neuteleljen, ali tim će se stvar zategnuti za čim valjda i ldu protivnici — uočnicil.

Mjestno školsko vijeće zomolilo je me- dju tim treću izvanrednu pomoćnu silu, na što je zemaljski odbor i. e. k. školsko vijeće pristalo. Ali slučajno se našo občinsko zastupstvo izjavilo proti trećoj učiteljskoj sili, premda je potrošak za proširenje škole odobriilo

Svakidanju školu polazi 141 dječak i 143 djevojčice, ukupno 284 djece. Tolik broj djece nemoguće je podučavati dobrim uspjehom dvim učiteljskim silama.

A da vidite kako se postupa posve obratno na talijanskim školama Istre, evo Vam jezna dokaza. Na taljanskoj pučkoj školi u Pazinu bila su prošle godina za 126 upisanih dječaka četiri učiteljske sile a na ženskoj školi za 113 upisanih dje- vojčica tri učiteljske sile; dakle za samih 230 djece sedam učiteljskih sili a u Ti- njanu za 300 učenika samo dvie učiteljs- ke sile. Ako ovo nije skrajna nepravda i najveća pristranost, onda neznamo što je nepravda ili pristranost.

Preporučamo gornje pitanje topla našim zastupnicima na carevinskom vijeću.

Porečki kotar:

Kaldir.
Prigodom vjenčanja Ivana Benvenuti skupilo se za ovu podružnicu 17 K 64 p., koja svota ulčena je u Pesujnici u Ka- rojbi.

Razne primorske viesti.

Odlikovanje.
Prigodom jubileja bio je odlikovan i sur. zastupnik Dr. Matko Luginja sa re- dom željezne krunice III. stepena.

Čestitamo!
Djaci iz Dalmacije i Istre na Za- grebačkom sveučilištu za priznanje izpita i rigorosa.

Ovih dana su naši djaci obdržavali na- stanak u Zagrebu na kcjem su vječali o našem sveučilištom zahtjevu. Iziakli su kako pitanje nije podmipošto rječeno sa onim dvjema naredbama od ministra Har- tela, kojim se priznaje prvi državni izpit položen u Zagrebu, a za priznanje drugog i trećeg zahtjeva se naknadni u Beču.

Taj naknadni izpit i nepriznavanje ri- gorosa, kao što i nikakvo uredjenje filo- zofskih izpita zahtjeva sa naše strane energičnu akciju, da jednom pristilimo au- strijsku vladu, da se oca brine za naš odgoj u materinskom jeziku, kad smo nje- zini podanici.

U tu svrhu izabraše odbor, koji će stu- pit. u doticaj sa hrvatskim i arbakim djac- tvom na drugim sveučilištim za poveljenje složne akcije, te brzojavise «Narodnoj svezi» u Beču.

† Radovan Milišetić.
Rodoj ljubno obitelj našega zemljaka g. prof. Ivana Milišetića zadesila je teška za- loč! smrću sina Kadovana, učenika 3. gi- mnazijalnog razreda, preminavšeg u Va- razdinu dne 23. t. mj.

Ožalošćenju obitelji izrazujemo duboku sućut a dragom pokojniku bila lahka hr- vatska zemlja.

Nije moguće!
Zagrebačke novine od dne 27. pr. mj. doniele su iz Beča sleduću brzovjavku o taljanskom sveučilištu:

Dr. Rybarž izjavio je ministru dru. Bieherthu, da Slovenci neće biti protiv onitka taljansko sveučilišta u Trstu, ako Talijanaš udovolje pravednim zahtje- vima Slovenaca — glede škola u Trstu. Bieherth kazao je, da će se to pitanje rie- šiti sporazumom izmedju stranaka.

Koliko nam je poznato, nije se slo- vensko političko društvo „Edinost“ u Tr- stu nikada izjavilo za samo taljansko sve- učilište u Trstu, niti uz čenu, da bi Ta- lijanaš udovoljili pravednim zahtjevima Slovenaca, glede škola u Trstu — pak bi dobro, da se tu viest izpravli s kompeten- tne strane.

Bivši zastupnik Komparta pisao je ređjekom iz Amerike — Kansas City gdje je dao sagraditi novu crkvu i gdje je postao tomošnjim Slovencem župnikom. Tim su oprovrgnuti oni zlobni glasovi koje su o njemu razrubili nekogi nazovi katolički listovi.

O nestalici mladjeg naraštaja kod naših sudova u Primorju pisali su mnogo demači i izvanjski listovi. Tomu jadiko- vanju pridružujemo se i mi jer je zbilja neslaščica konceptnih sudbenih činovnika u Primorju vrlo znalna.

Pred nekoliko vremena bilo je raz- pisano trinaest mjesta za sudebne adju- nkte u sudskoj upravi. Do danas su se na- tječala jedino četiri kompetenta bez obzira na narodnost. Hrvatskim askulantima se pruža najljepša prigoda da kompetiroju na rozpisana mjesta. Iz Rovinja pak do- lazio glasovi da su kod tomošnjeg suda četiri praktikanata izstupila iz sudebne služ- be i prešli u odvjetničke pisarne. Kao razlog ovomu istupu navadja se okolnost, da sudbeni praktikanli i askulanti nemaju kod suda nikakve plaće, dok im odvjet- nici ipak plaćaju toliko, da mogu barem prilieno živiti.

Nu ovo nije jedini razlog. Mi smo prave razloge onomadne naveli osobito što se tiče okružnog suda u Rovinju. Tamo kreba željeznu metlu, koja bi pomela onaj smrad, koj otežava i onako težku i skoro bezplatu službu naših mladica. Ali sv- to neki imalo naše rećeno pravniko od- vratiti od sudebne službe ta i onako ne- moraju ni u slavni Rovinj niti će tamo uvijek vladati poludilvi odnosaji.

Sa Jadrana.
Naš zemljak g. Rikard Katalinić Je- rotov izdao je vlastitom nakladom opet zbirku pjesama pod naslovom „Sa Jadrana“

U ovoj knjizi sabrao je pjesme od god. 1902—1908. Pjesme posvetio je „mi- loj uspomeni hrvatskog književnika Erge- nića Kumićića, koji je našu Istru volio i perom proćedio.“ „Sa Jadrana“ jest si- gurno najljepša i najbolja zbirka pjesama što ih je dosad izdao R. Katalinić; od 98 pjesmica, što sadržavao zbirku, sve su jedna ljepša od druge.

Knjiga: je ukusno opremljena te ju topla preporučamo svima.

O. kr. činovništvo na poklonu kod cara i kralja. Iz Beča nam pišu 28. nov. Danas prije podno bilo je aktivno državno činovništvo po svojih odselancilci na po- klonu kod cara i kralja, da mu čestitah

jubileju. Zastupani su svi resorti sa upra- viteljima ministarstva, poglavcima cen- tralnih oblasti itd. Poklonstvo je vodio ministar predsjednik Bieherth, koji je u svom govoru kralju istaknuo, da sve čin- ovništvo mora nastojati, da vladarevu djelatnost uzme za uzor i da ju provodi.

Kralj je odvratio oduzim govorom, u kom je izrazio svoje veselje, što su pre- stavnici oblasti došli, da ga prigodom 60-te obljetnice pozdrave. Glavna zadaća činov- ništva je vršiti zakon i ništa nego zakon. Upravljenje zakona mora da bude nepri- strano. Zajednički su interesi pućanstva za to i činovništvo mora da je zajedničko. Činovnici moraju da budu sinovi svih na- roda bez razlike, i oni se zaboravljajući svoju narodnu pripadnost, ne smiju za- boraviti ni zajedničke interese. Činovnici ne nesmiju ugitati narodnim osjećajima, nego narodnim sukobima. U buduće neka činovnici ostanu lato tako vjerni državi i njegovoj kući.

Poslije odzdrava nagovorio je vladar razne odlieñije osobe, medju njima i car- skog namjestnika iz Trsta kneza Hohent- lohe uplav za značaj uličnih demo- stracija, na što mu je knez odgovorio, da im nevalja podati osobito važnosti. (G. namjestnik nije valjda ni slutio, da će još doći do krvavih sukoba izmedju demon- stranta i redarstva. Ali u Primorju valja svaki taljanski izgred pokriti i zabasuriti Op. Ur.)

Zagrebački doktorat prava.
Do sada dakle mogu pravnici iz Istre i Dalmacije da u Zagrebu napravu svo državne i stroge ispite (rigorose), te da so tako tamo i doktoriraju. Zatim pravo u Beču „naknadni izpit“ za državne ispitne i tim se usposobljeni za svaku državnu službu u Austriji. Ako tko želi u Zagrebu da se doktorize, to je dobro, jer naslov doktora daje se i u ime Nj. Veličanstva, dakle ima se pravo isti naslov nositi po svim zem- ljama, kojima vlada naš hrvatski kralj.

Samo oni zagrebački doktori, koji stupe u Austriju u odvjetničku praksu, moraju da nositiljkuju zagrebačke rigorose.

Slučaj je htio, da sam ja prvi bio, koji sam tako radio. Napravim naknadni ispit u Beču, stupio sam u odvjetničku praksu i to u jednogodišnju praksu kod zemaljskog sudišta u Trstu. Obratih sena če- sko sveučilište i ono mi prizna bez ispita po- novnih moje rigorose u Zagrebu, te tu svoju odluku pećalje na ministarstvo prosvjete. Nu naše ministarstvo prosvjete u Beču odbilo je predlog profesorskog zbora češke univerza o bezuvjetnom od- brenju zagrebačkih rigorosa, već zahtjeva judicijelni i politički rigoroz ponovo da pravim, dok mi je rimski rigoroz odpu- štilo.

Stvar je naših zastupnika u Beču, da se najenergichnije zauzmu za ovo kulturno pitanje. Neka se ili odobro i rigorosi, kao i državni ispitni po jednoj hrvatskoj komi- sjiji u Beču, ili nek se absolutno pripozna- vaju, što bi bilo dakako najbolje.

Upozorujem i na ovu činjenicu, da zakon o nostrifikaciji je od 6 srpnja 1850, dok ga ministarstvo nije htjelo uzeti u obzir kod mog slućenja, već se pozivilje jednostavno na zakon o pravljenju ri- gorosa u opće. Ovdje so puk radi o nostri- fikaciji, a ne o pravljenju austrijskih ri- gorosa! Dr. Bjeļovučić.

TRAŽI SE

trgovao ili izdani trgovacki pomoćnik, po mogućnosti s obitelji, za društveni dućan.

Ponude poslati na:

Ivan Zović pok. Ivana, Rovinjsko Selo (Istra).

Jeftino česko PERJE

— za krevete —

5 kg. novo čihano K 960, bolja K 12—
 bele pahuljice čihano, 18— " 24—
 kao aneg bele pahuljice
 Ulice čihano . . . 30— " 36—
 razašljive se franko pozrećem.

Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.

BENEDIKT SACHSEL, Lobaš, br. 259
 pošta PILSEN, Česka.

Poziv.

Podpisano društvo pozivlje svoje članove na izvanrednu skupštinu koja će se održavati u ponedjeljak dne 21. decembra tek. god. u 3 sata po podne u dvorani Narodnog Doma u Voloskom sa sljedećim

- Dnevnim redom :**
1. Čitanje zapisnika prošle skupštine.
 2. Razprava i zaključak glede povišenja društvene glavnice i primitka novih družinara.
- Nakon skupštine sledit će pogovor o društvenim poslovima i potpisivanje pristupnih listova novih družinara.
- Volosko, dne 1. Decembra 1908.**
- Istarsko društvo za promet pokretnina i nepokretnina i za gradnju kuća za prodaju — društvo na ograničeno jamčenje u Voloskom-Opatiji.
- Predsjednik:
Dr. Stanger v. r.

OSVJEDOČITE SE

da najjeftiniju i najbolju robu možete dobiti kod tvrtke:

FRANTIŠEK MEJDR
 USTI na Orl. Hrvatski 10. (Česka)

Tkaona na stroj i odprema.

Barhoti, Damaski, Gradili, Kanafasti, Krotont, Zofiri, i t. d. sve u najjeftinijim cijenama, vlastita tvornica zahtjevala svuda **Novo platno** s narodnim biljezom, Komad 25 m. za 16 k. franke.

J. KOPAC

Svjjećarna na paru
J. Kopac, Gorica, ul. Sv. Antona b. 7.

Preporuča prvi svjećanar, crkvenom starješinstvu, p. n. glavnom obdaru svijede iz najboljeg pčelinog voska. Kilogram po K 5.— Za pripremu svijeda s K. aosa, Tiamon, Myrrina, Styrax, šitja i stakla sa sjajom svijede po jedinici cijeni K. 1.—. Topovcima preporučam svijede za pogrebe, sa božićnim črvom, vječnim svjetil i med najjeftinije vrsti uz veoma nisku cijenu. Ima vama ispisanih u ovoj množini po najvrliju čuvanje svijeda.

— Na zahtjev šaljem otkupnu svježicu —

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntiu.

Plovitbeni red
 za prugu Balka-Rijeka-Balka.
 Vrijedi od 11. listopada 1908. do opoziva.

Poned. Svijeda Petak	Utorak Četvrtak Subota	Odjatak I Odjatak	Postaje	Odjatak I Odjatak	Utorak Četvrtak Subota	Poned. Svijeda Petak
Prilje padne	Prilje padne	odl.	V. Balka	dol.	Posilje padne	Posilje padne
—	4:30	odl.	Papaz	odl.	—	6.—
—	5:30	dol.	Krk	dol.	—	4:50
5.—	5:45	odl.	Beli	odl.	5:15	4:35
5:15	5.—	dol.	Glavotok	dol.	5.—	4:20
5:30	6:10	odl.	Malijska	dol.	4:50	4:10
6:45	—	dol.	Omišalj	odl.	3:35	—
6:55	—	odl.	Rijeka	odl.	3:25	—
—	6:55	dol.		dol.	—	3:45
—	7.—	odl.		dol.	—	3:20
7:30	7:30	odl.		dol.	2:50	2:50
7:40	7:40	dol.		dol.	2:35	2:35
8:30	8:30	dol.		dol.	1:45	1:45
8:40	8:40	odl.		dol.	1:35	1:35
9:30	9:30	dol.		odl.	12:45	12:45

Uvjetno pristajanje u Staroj Bački.
 Ravnateljstvo si pridržuje pravo prema okolnostima promjenu plovitbenog reda.
 Agencija na Rijeci kod gosp. I. Pakušića, Via Andrassy 25.
PUNAT, dne 8. listopada 1908.

Najizvrstnije

bakalarevo ulje

pripravljeno sa željezom.

Ovo ulje dopiva se iz najboljih bakalarovih jetara. Poradi svoje finoće nadkriljuje sva ostala ulja, a ima ugodan sladak ukus tako da ga svatko lahko piti može. Sa velikim uspjehom upotrebljava se kod kašlja, plućnog katara, bledoce, slabosti, promuklosti, nabladi, pomanjkanja krvi i t. d.

Odrasli piju po 2 žlice na dan, dok djeca uzimaju 1 do 2 male žlice na dan.

Cijena jedne boce K 2.—

Dobiva se samo u ljekarni
„k' SV. ĆIRILU i METODU" u Pazinu, Istra.

Ista ljekarna ima na skladištu zalihu modernih specialiteta, novih lijekova, ovoja i mineralnih voda i t. d.

Podgradska posejilnica in hranilnica v Podgradu.

Vabilo.

Ker za dne 28. novembra 1908 ob 2 uri popoldne sklicani izredni občni zbor ni bil sklopeden vršil se boče drugi izredni občni zbor „Podgradske posejilnice in hranilnice“, rog. zadruga z neomejenim poročtvom v Podgradu v četrtak dne 17. decembra 1908 ob 2 uri popoldne v zadrugini pisarni v Podgradu kateri sme glasom § 49 zadr. pravil bes-pogojno sklepati.

Vpored.

1. Volitev starešinstva, nadzorstva in razsodstva.
2. Prememba pravil.
3. Slučajnosti.

Starošinstvo.

Broj 4947.

Natječaj.

Na temelju zaključka občinskega zastupstva od 27. novembra 1908. razpisuje se natječaj za sljedeća mjesta:

1. jedno mjesto občinskog nadzorstva, sa godišnjom plaćom od 1200 K i 100 K godišnjih za odjelje;
2. sedam mjestia obč. redara, sa godišnjom plaćom od 900 K i 100 K godišnjih za odjelje;
3. četiri mjestia obč. cestara, sa godišnjom plaćom od 720 K; plaća isplativa u postecipatnim mjesečnim obrocima.

Molba za razpisana mjesta imaju se podneti do 27. decembra o. g. podpisanom občinskom poglavarstvu, priloživ istim kratki list, svjedodbu občinarstva, ponašanje, školsku i ličnicu te (za redarstveno službe) vojničke dokumente.

Natjecatelji za mjesto občin. nadzorstva imaju dokazati, da su služili u redarstvenoj službi ili kod ornzičtva ili kao podčestnici kod vojske i da su njim dobro poznati redarstveni propisi.

Posto se želi ustanoviti glasba imati će prednost za redarstvenu službu oni, koji poznavaju muziku, o čemu imaju pokazati.

Glade lega postavlja im se u tegle posebna zasklaba.

Redarstvo bit će namješteno u službovanje; nadredari dva redara u Kastru dva redara u Zametu i po jedan redar u Sv. Mateju, Matulijima i Jukićima.

Od cestara bit će namještena dvojica u Hajubaljskoj i dvojica u Rukavatskoj latrani občine.

Občinsko poglavarstvo
 Kastav, dne 28. novembra 1908.
 načelnik:
 K. Jelinčić.

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO „BALKAN“

d. o. s. j. u TRSTU

RIVA GRUMULA broj 14,
 Telefon 2160. Brzojavi: BALKANSPED.
 Žiro-račun kod „JADRANSKE BANKE“ u Trstu.

Prima u svoje dobro uređene magazine svaku vrst gos-podarskih proizvoda, daje na iste produmoveje, uz vrlo povoljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantnije. Isto tako kupuje i prodaje svaku vrst robe po nalogu i na račun svojih muštorija najpovoljnije. Otvara carinske kredite, ocarinjuje robu i daje zajmove na robu težeću u javnim skladištima.

Otprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima točno i brzo, obavlja reklamacije i daje svako strukovno razjašnjenje i uputu brzo i badava.